

Iz celega sveta.

Tisočaki v peč. Star nemški kmet Ganglberger v Mareinu na Solnograškem je iz strahu pred tatovi shranil 3200 K v bankovcih v peč, v kateri niso še nikdar kurili. Slučajno pa se je zgodilo, da je prišel v hišo gost, ko kmeta ni bilo doma. Peč, v kateri so bili bankovci, so počestno zakurili. Ko se je vrnil kmet domov, ni bilo niti enega bankovca več celega. Vseh 3200 kron je zgorelo.

Rudniška nesreča v Severni Ameriki. Od 207 rudarjev, ki so se nahajali v rovinah rudnika v Knoxville, koder se je zgodila strašna eksplozija, so rešili le tri delavce, o ostalih je gotovo, da so se zadušili.

Kako rastejo nohti. Nohti zrastejo za 8 tisočink milimetra na teden ali eno stotinko milimetra na dan. Torej 4 cm na leto. Poleti rastejo bolj kot pozimi. Najhitreje raste sredinec, najbolj počasi pa palec. Tudi imajo nohti desne roke večjo rast, kot oni leve. Da noht znova zraste, potrebuje 140 dni, 70 let star človek bi mogel torej svoje nohtove 186krat prenoviti.

Čudovita operacija. Ameriški listi poročajo: V bolnišnici v Filadelfiji je izvršil dr. Hammond operacijo, kakršna se je prej samo enkrat izvršila. Nadomestil je namreč bolne ledvice z zdravimi. Tako operacijo je izvršil pred tem dr. Karel v Novem Yorku, ki je dal bolniku namesto njegovih ledvic ledvice ravnokar zaklanega psa. Dr. Hammond je pa vzel v to svrhu človeške ledvice. Dan pred operacijo je namreč povozil avtomobil nekega moža, ki je par ur nato umrl. Z dovoljenjem sorodnikov ponesrečenega in oblasti je dr. Hammond izrezal ponesrečenca še gorko ledvice, katere je dal potem bolniku namesto njegovih, ki so bile že gnile. Operacija se je baje popolnoma posrečila.

Cestni tlak iz usnja. V Handelworthu pri Birminghamu na Angleškem so pred letom napravili novo cesto in jo poplakali z usnjem. Sedaj po razmerno dolgem času ne kaže ta novodobni tlak, kakor je ugotovila strokovnjaška preiskava, takorekoč še nikakih sledov obrabljenosti. Odpadke usnja, ki so jih porabili, so s stroji zrezali na prav male koščke in jih skupno zmešali z asfaltom in katramom. Preiskava je pokazala, da je tvarina, ki prihaja iz mešanice usnja in omenjenih tvarin, izborno sredstvo za tlakanje cest. Ta tlak ne dela prahu, je prožen, tako, da tudi težki vozovi ne puščajo nikakih razorov, konji lahko stopajo in tudi človek hodi, ne da bi se slišalo njegovih stopinj.

Šestero najbogatejših mož na svetu. V zadnji, novemski številki angleškega lista „Strand Magazine“ se nahaja članek, ki označa kakor šest najbogatejših mož na svetu: Rockefellerja, Pierpont Morgana, Astorja, lorda Strahtona, Andrew Carnegie in lorda Rothschilda. List ceni njih premoženje, premično in nepremično, na 1000.000.000 funtov sterlingov (1 funt sterling = 24 K) in našteva vse reči, kar bi jih mogli ti gospodje storiti, če bi se združili v skupno podjetje in tudi združili svoje glavnice. Najprej bi mogli plačati ves dolg Velike Britanije in Irske, ki znaša 750.000.000 funtov sterlingov in ostalo bi jim še dovolj, da bi kupili narodno galerijo v Londonu, muzej South Kensington in bojne ladije I. razreda angleške mornarice. Mogli bi kupiti vsa angleška flota za 200.000.000 funtov sterlingov in ker je pomorska sila danes v prvi vrsti stvar denarja, bi si mogli za 500.000.000 funtov sterlingov nabaviti še mnogo močnejše brodovje in z njim ogroževati svet, če bi se jim zljubilo. Če bi ti velebogatinji hoteli biti milosrčni, bi nakupili vse zemljiško posestvo in nepremičnine Velike Britanije in mogli bi najemnikom odpustiti vse najemnine. To bi bila pa zanje le malenkost, ker so vse nepremičnine na Angleškem vredne 220.000.000 funtov sterlingov, in je hiše v Londonu možno kupiti za 44.000.000 funtov sterlingov. Če bi

se hoteli sami nastaniti v kakem kraljestvu, kjer bi imeli dovolj prostora, ne bi jim bilo treba drugega, nego nakupiti škotsko kraljestvo, ki je vredno skupaj 930.000.000 funtov sterlingov.

Zenske oblegale pivnice. Pred kratkim je prišla v Rigi na Ruskem okoli sedmih zvečer množica, broječa skoraj 2000 žensk, pred najbolj obiskane pivnice ter burno zahtevala, naj se pivnice zapro. Zastonj so skušali v pivnicah sedeči možje pomiriti razjarjeno ženstvo. Ena pivnico so razljučene ženske skoraj popolnoma razbile s kamenjem. Navzlic temu, da je policija posredovala, se niso ženske poprej umaknile, dokler niso vsi možje odšli iz pivnic ter zaprli pivnice. Zenske so zahtevale, naj se pivnice ob sedmih zapirajo ter obljubile, da bodo v nasprotnem slučaju ponovile nemire.

Star vojak. Iz Peterburga poročajo: V telesnem gardnem kirasirskem polku cesarske matere v Gačini je umrl te dni neki aktivni počastnik v starosti 106 let. Do dneva svoje smrti je opravljal vojaško službo, nazadnje kot nadzornik polkovne cerkve. Leta 1805, kmalu po nastopu vladarja Aleksandra I., rojen, je vstopil leta 1825, ko je zasedel prestol Nikolaj I., v polk, v katerem je služil 86 let. Za njegovim pogrebom je korakal ves polk.

Pasja steklina. V bolnišnici v Kraljevem Gradu je umrl gospodar Bouček, katerega je ugriznil stekel pes. Kmalu potem so oboleti njegov sin, njegova hči, en služabnik, tri strežnice in okrajni zdravnik. Vse so poslali na Dunaj v Pasterjev zavod, kjer se zdravijo taki nesrečneži.

Padanje prebivalstva na Francoskem. Pariški uradni list je nedavno objavil seznam o gibanju prebivalstva na Francoskem za prvo polletje 1911. Iz tega seznama je razvidno, da je število smrtnih slučajev za 18.279 večje, nego število porodov: zabeleženo je 404.277 smrtnih slučajev nasproti 385.999 porodov. Ta rezultat je tem neugodnejši, ker je bilov prvem polletju minolega leta 21.819 porodov več nego smrtnih slučajev. Med drugim prikazuje seznam, da je skupno prebivalstvo v prvem polletju t. l. štelo na Francoskem 33.252.245 duš; zakonov je bilo sklenjenih 153 tisoč 931, ločenih pa 6374. Svobodomiselnost na Francoskem je krivo padanju števila prebivalstva. Kjer ni vere, tudi ni sreče in blagoslova.

Pes rešil 200 ljudi. Kapitan nekega ponesrečenega parnika je pripovedoval o čudoviti rešitvi 200 ljudi na njegovi ladji. Vse te ljudi je rešil njegov pes. Parnik „Jockey“ je zadel ob morsko skalovje. V sled velikanskega valovja ljudje niso mogli priti v rešilne čolne ter se prepeljati na kopno. Končno se je vendar posrečilo, priti štirim mornarjem na obrežje. Na čolnu so imeli vrvi, s pomočjo katere naj bi se rešili ljudje na parniku. Komaj so dosegli mornarji obal, je odneslo valovje vrvi. Drugemu rešilnemu čolnu se pa navzlic vsemu trudu ni posrečilo priti do obrežja. In tako so bili vsi ljudje v največji nevarnosti, da se vsak trenutek potope. Tedaj pa je prišel kapitan Radway na rešilno misel, izvesti rešitev s pomočjo svojega psa. Konec vrvi je privezal psu okoli vratu, ki je z veseljem lajanjem skočil v morje. Tri četrt ure se je boril pes z valovjem, končno je pa vendar le priplaval do obrežja. Ljudje na kopnem so potem s pomočjo vrvi potegnili parnik bližje obrežju v mirnejšo vodo, na kar so se vsi lahko na ladji rešili. Nek bogat Amerikanec, ki je bil na ladji med potniki, je izročil kapitanu 25.000 dolarjev, s katerimi naj skrbno preživlja nemega rešitelja 200 ljudi.

Velikanski viharji so divjali te praznike po raznih krajih Evrope. Posebno hudo je bilo na Portugalskem. Reka Tajo je narasla za 9, Duero pa za 10 metrov; obe reki, kakor tudi veliko manjših rek, je preplavilo obrežje. V Lizboni se je podrlo veliko hiš. V Santarenu je odnesla voda dva mosta. Ljudje so bežali na strehe. Veliko vlakov je radi povodnji skočilo s tira. Vtonilo je veliko ljudi. Dozdej so do-

bili 23 vtopljenec. Grozno je divjal vihar tudi na Francoskem, kjer je ruval drevje, podiral dimnike in poškodoval hiše. Ubilih je tudi tu več oseb. V francoskem obmorskem mestu Haver je vihar poškodoval francoski podmorski čoln. Doslej pogrešajo 9 ribiških ladij, ki jih je vihar najbrže potopil. Na njih je bilo skupno 600 mož.

Predržni roparji v Parizu. V predmestju Montmartre se je pred prazniki zgodil drzen roparski zločin. Pred neko banko v ulici, kjer je bilo polno ljudi, so se v samodrepu pripeljali štirje roparji, ki so napadli slugo Gabya. Izstopili so iz samodrepa, eden je dvakrat ustrelil na Gabya, ki se je zgrudil ves krvav na zemljo, ostali trije pa so vzeli ranjencu 15 tisoč frankov denarja in za 200.000 frankov vrednostnih papirjev. Roparji so nato skočili v samodrepa in se hoteli odpeljati, a ljudje so jih poskušali ustaviti, pa roparji so streljali nazaj. Med bojem je bil Gaby zopet zadet s kroglo in je obležal mrtev. Roparji, ki so najbrže ruski anarhisti, so ušli na Angleško.

Grozen umor na Sveto jutro. V župniji Leskovec pri Krškem na Dolenjskem se je zgodil na Sveto jutro grozen zločin. Pri podružnični cerkvi na Goriči pri Leskovcu je bila kakor po navadi na božično jutro sv. maša. K sv. maši so prišli tudi bratje Franc, Anton in Janez Zarn, doma iz Vel. Mraševega pri Cerkljah. Med mašo se je začel mlajši brat Fr. Zarn na koru pripraviti z oženjenim posestnikom Meketom in mu pripeljal med prepričevanjem tudi zaušnico. Meke potegne nož in teško rani Zarna, ki ves s krvjo oblit zapusti kor. Zarn ima težke telesne poškodbe in se bori doma s smrtjo. Ko sta Anton in Janez Zarn izvedela, da je njun mlajši brat Franc težko ranjen, sta šla po maši za Meketom na njegov dom, da bi ga pozvala na odgovor. Tiščala sta v vrata in hotela na vsak način vdreti v hišo. Meke se je nekaj časa ustavljal in upiral, nazadnje pa je potegnil nož, odprl vrata in oba brata zaklal. Anton je bil na mestu mrtev, Janez je pa umrl par ur kasneje po strašnih mukah. Trupli zaklanih bratov izkazujeta rane na prsih in trebuhu. Meke, katerega so odpeljali orožniki v Krško, trdi, da je storil to v silobranu. Jasnost v to žalostno zadevo bo prinesla še le sodnijska obravnava. Sedaj se še ne more reči, na kateri strani je krivda. Zaklana fanta so prenesli v mrtvašnico v Cerklje, kjer se bo vršilo raztelesenje. Cerkev so zaprli, ker je na koru in po stopnicah vse polno krvi.

Prevarjeni Rotšild. Ko je pred kratkim umrl glavar francoskih Rotšildov, je priobčil nek list zanimiv dogodek iz življenja umrlega. Nek mlad mož, ki je bil v posesti dragocenega čajnega servisa, je prišel v denarne stiske ter je bil prisiljen, da proda posedovano družinsko dragocenost. Trgovcu, kateremu je ponudil svoj zaklad na prodaj, mu je svetoval, naj porcelanske service, ki ga je cenil na 50 tisoč frankov, ponudi baronu Rotšildu, edini osebi, od katere bi mogel dobiti primerno ceno. Mož se je ravnal po nasvetu ter šel s posodo v baronovo palačo. V ta namen si je nadel masko napol živega starca ter se je tudi primerno preoblekel. Rotšild mu je ponudil za čajni servis 15.000 frankov, a starček ga je prosil s tresočim glasom, naj, namesto da bi mu izplačal gotovo svoto, določi dosmrtno mesečno rento 400 frankov. Z ozirom na starčkovo slabost, se Rotšild niti trenutek ni obojavil, da ne bi sprejel ponudbe, in iznajdljivi mož je leta in leta vsak mesec vlekkel svojo pokojnino. Čez leta pa je dobil neko povabilo, naj se oglasi pri Rotšildu. Igralec je prišel zopet maskiran kot slaboten starček, ko pa ga je vprašal Rotšild, kako se počuti in koliko je star, je potegnil mož, ki si je med tem časom v svetu pridobil že mnogo ugleda, sivo lasuljo z glave ter pojasnil celo zadevo, ki je danes 50 let staremu možu prinesla namesto ponujenih 15.000 frankov čistih 80.000 frankov, ki se mu jih je v teku let izplačalo v mesečnih obrokih pri blagajni bogatega bankirja.

PODLISTEK.

Spomini iz mojih vojaških dni.

Spisal M. J. Dolnjaki.

Bilo je leta 189... ko sem služil na Ogrskem v mestu B. pri vojaki. Imel sem zadnje leto in vsak, ki je bil kedaj pri vojaki, si lahko misli, kako veselo je sem občutil, ko sem se spomnil, da pojdem v kratkem na dopust. V preobilici mojega veselja je malenkost v eno onih zakotnih gostiln, kojih je najti v velikih mestih v obilici. Naročim si vrček piva in se vsedem v kot. Ogleдал sem si sobo in motril posamezne reči; nisem si se vsega ogleđal, ko stopijo v sobo štirje Čibesi, to so znani pretepači, ki pridejo v gostilno, se ga prav počestno nalezejo, naredijo potem kraval in jo popihajo, ne da bi plačali. Stirje te vrste stopijo torej v sobo in se vsedejo k moji mizi. Meni ni bilo ljubo, da so se vsedli k meni, kajti moja sablja je visela precej daleč od mene in kaj, ako se spoprimemo. Take in enake misli so mi švigale po glavi. Dolgo nisem imel miru, kajti kmalu eden vstane, gre k moji sablji, potegne jo iz nožnice in jo jame ogledovati.

„Pusti sabljo pri miru!“ zavpijem nanj.

Zasmejal se je na glas in mi odgovoril:

„Saj ti je ne bom snedel.“

„Sabljo nazaj!“

Pogledal me je zaničljivo, potem pa vendar obel sabljo nazaj. Jaz vstanem, si jo pripašem in sedem zopet nazaj v kot.

S temi sem sedaj gotov, sem si mislil; toda delal sem račun brez krčmarja. Kajti odpro se vrata in v sobo stopi do deset nonvedcev (ogrski pešci), bivših Čibesov in znancev teh štirih, ki so sedeli pri moji mizi. Pozdravijo se z njimi in se vsedejo k bližnji mizi. Za-me je bilo sedaj zelo slabo, kajti ako me skupno napadejo, šla bi mi slaba. Nisem se motil, kajti komaj se vsedejo, že vrže eden vrček piva proti meni, da se mi razlije pivo po mojih hlačah. Jaz si obrišem hlače ter mu rečem:

„Gospod, jaz plačam svoje pivo, ali ga plačate Vi?“

„Poberi se, ali ti pa vržem moj vrček v glavo!“ Komaj, da je te besede izgovoril, je že priletel po zraku vrček in treščil ravno zraven mere v zid.

„Krčmar, prinesite revolver!“

Toda on si ni upal k moji mizi. Pač pa so te besede razkačile mojo okolico. Steklenice, vrčki, čaše in druge enake stvari, to je kar deževalo po zraku proti meni.

„Mir, ali potegnem sabljo!“

Te besede pa niso prav nič pomagale, le glasen smeh mi je bil v odgovor. Jaz vstanem, zagrabim mizo ter jo prevržem, in kakor so sedeli okoli nje, tako so sedaj ležali na tleh. Potegnem sabljo ter začnem mahati okoli sebe; skočil sem naprej ter udaril enega na ramo, da se je zvrnil po tleh. Pri tem sem prišel vedno dalje od zida, in to je bil moj pogin. Začutil sem strašno bolečino v hrbtu, kakor da bi me bil kdo s strašansko močjo udaril po njem. Sli-

šal sem tri ali štiri strele in videl, kako so pridrvili policaji v sobo, potem sem se nezavesten zgrudil.

Ko se zopet prebudim, ležal sem v postelji; ozrem se po sobi ter zapazim, da sem v bolnišnici. V hrbtu sem začutil žgečo bolečino, da se nisem mogel ganiti. Zraven mene je stala usmiljena sestra, ter me potolažila:

„Bo kmalu boljše, kajti ni Vas nevarno zabodel!“

Zaboden, to je bilo torej ondi, ko sem začutil oni hud udarec. Pljuca so mi bila prebodena, ležal sem tri tedne v bolnišnici, potem sem jo zapustil in kmalu nato tudi vojaško službo. Vsedel sem se na vlak ter se odpeljal v naročje mojih dragih doli na zeleno Štajersko.

Smešnice.

Mesar se je hudoval, da prihaja k njemu tako malo ljudi kupovat. Opozoril sem ga, da ima premajhen ščit (desko z napisom) nad svojo mesnico. Da si torej poklicati slikarja ter mu naroči: „Naslikajte mi na ščit velikega vola, da bo vsak znal, kdo da sem!“

A.: „Kako vendar moreš mirno spati, ko imaš toliko dolgov?“ — B.: „Temu se jaz ne čudim, temveč temu, kako morejo oni spati, katerim sem dolžen.“

A.: „Pa zakaj si danes tako strašno jezen?“

B.: „Kdo bi se ne hudoval! Pomisli samo, moj stric hoče vse moje dolgove poplačati!“

A.: „Bodi vesel!“

B.: „Jaz se samo jezim, da jih nisem več napravil.“